

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-09.0313, 31 maart 2009, zie www.examenblad.nl).

Deze regeling blijft ook na het aantreden van het College voor Examens van kracht.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de *Regeling beoordeling centraal examen* van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 39 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten voor het geheel van de open vragen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Een eigen huis

1 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste berekening:

€ 19.980 (€ 50.400 - € 30.420)

2 maximumscore 1

€ 3.600

3 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord:

- Het kost meer gas om een grotere woning te verwarmen.
- Een bad nemen verbruikt meer water dan een douche.

4 C

5 C

6 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord:

Als je een hoger inkomen hebt, is de kans groter dat je de aflossingen en de rente kunt betalen. De bank loopt dan minder risico.

Zit er muziek in sound?

7 C

8 B

9 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste verklaring:

- Ja, dat is verstandig, want de eenheidsprijs is aantrekkelijk voor de consument.
- Ja, dat is verstandig want de consumenten zullen nu bij Jos en Miranda de cd's kopen, die elders duurder zijn.
- Nee, dat is niet verstandig, want de klanten zullen voor goedkopere cd's naar andere winkels gaan.

Opmerking

Uitsluitend de argumentatie beoordelen.

11 maximumscore 2

	zonder dvd-verkoop	met dvd-verkoop
omzet	€ 334.600	€ 468.440
inkoopwaarde	€ 149.000	€ 219.000
overige kosten	€ 90.000	€ 100.800
nettowinst	€ 95.600	€ 148.640

- Indien drie bedragen goed uitgerekend 2
- Indien twee bedragen goed uitgerekend 1
- Indien één of geen bedragen goed uitgerekend 0

Kinderen zijn niet goedkoop

12 A

13 maximumscore 1

	juist	onjuist
Tjeerd verdient per uur evenveel als Anna.		x
Anna wil alleen voor de kinderen zorgen.		x

- Indien twee kruisjes goed 1
- Indien één of geen kruisje goed 0

14 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste berekening:

$$€ 372 \times (1/6 + 1/6) = € 124$$

15 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste berekening:

$$((€ 239 - € 191) / € 239) \times 100\% = 20,0837\% \text{ (afgerond 20\%)}$$

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 B

17 maximumscore 2

	juist	onjuist
meer tijd voor hun dochter		x
meer inkomen	x	
zelfontplooiing	x	
meer tijd voor familie en vrienden		x

Indien vier kruisjes goed 2
Indien drie kruisjes goed 1
Indien twee of minder kruisjes goed 0

Smaakverschillen

18 D

19 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste berekening:

$$€ 1.512 \times 0,06 = € 90,72$$

20 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste berekening:

$$€ 226,80 \times 750.000 = € 170.100.000$$

21 C

22 D

23 D

24 maximumscore 1

	juist	onjuist
Peter heeft meer geld over voor Coca Cola dan voor andere merken.	x	
Peters leraar bedoelt dat je meer behoeften kunt vervullen door een goedkoper merk cola te kopen.	x	

Indien twee kruisjes goed 1
Indien één of geen kruisje goed 0

Speelgoedfabrikant Lego ontslaat 1.200 mensen

25 **maximumscore 1**

Voorbeeld van een juiste reden:
lagere loonkosten

26 **C**

27 **C**

28 **maximumscore 2**

	daalt	blijft gelijk	stijgt
Het inkomen van Sören uit arbeid	x		
Het inkomen van Sören uit bezit	x		
Het overdrachtsinkomen van Sören			x

Indien drie kruisjes goed 2
Indien twee kruisjes goed 1
Indien één of geen kruisje goed 0

29 **C**

30 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist argument:

- Eens met Sören: dan is er in de EU meer werkgelegenheid.
- Oneens met Sören: door de grotere concurrentie kunnen de prijzen dalen.

Bananenbier

31 **C**

32 **maximumscore 1**

	juist	onjuist
De producenten van bananenbier hebben te maken met transportkosten.	x	
De producenten van bananenbier hebben te maken met hoge arbeidskosten.		x

Indien twee kruisjes goed 1
Indien één of geen kruisje goed 0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

33 E

34 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juiste verklaring:

- Door de afschaffing van de invoerrechten wordt het bier uit Kongo in Nederland/Europa goedkoper voor de consument.
- Door afschaffing van de invoerrechten zal er meer bier uit Kongo worden gekocht. Dat helpt de inwoners van Kongo.

35 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juiste manier:

- investeren in de bierindustrie in Kongo
- overdracht van kennis en/of management van de bierindustrie naar Kongo

36 **maximumscore 1**

Voorbeeld van een juist argument:

De producenten vinden dat de invoerrechten niet afgeschaft moeten worden, want dan kunnen zij beter concurreren met buitenlands bier (zoals het bananenbier).

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste 10 kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 7 juni naar Cito.